

Landskap: Småland
Härad: Pannorto
Socken: Berge
Uppteckningsår: 1879

ACC. N:R.

M. 6660: 1-18.

Upptecknat av: Y. J. Sagerström
Adress: Rindögatan 4, Lund
Berättat av: Emma Sagerström
Född år 1879 i Berge, Kinnabäcken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Första skick

Veckoräkning:

Traktande Sere sid. 1

Kionde " " " 1

Tiene " " " 1, 2

Sjunde " " " 2, 3

Lick på lägen blev kare sid. 2, 3

Kerolinadan - Linadan " 3

Skatorna sid. 3, 4

Julöstan (körning) sid. 4

Golen på juldagen sken " 5

Ben från kyrkogården " 5, 6

Barn dop sid. 6

Innan prästen kom till dopet
sid. 7

ACC. N:R. M 6660:1-18.

Landskap: Småland Upptecknat av: Rjell Fagerström
 Härad: Sunnerbo Adress: Stadgatan 4. Lund
 Socken: Dege Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Dege, Kronobergs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trädgårdskök

Opportunitet sid. 7

Damns gård 7, 8

Ryckstegen " 6

Försvinnandet av en bondes sig.
sid. 8

Småden " 8, 9

Små ut ögonen " 9

Bondens kuster önt i ögat " 9

Julhögtiden: Skermin av golven " 10

Julbordet at bonden " 11

De döda julotta " 11, 12

Tage av sig kavyr at vändarengslan
sid. 12, 13

Blas skyomar " 13, 14

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6660: 1-18.Landskap: SmålandUpptecknat av: Karl LagerströmHärad: PannumAdress: Brickgatan 4, LundSocken: BuzaBerättat av: Emma LagerströmUppteckningsår: 1939Född år 1879 i Buza, Kronobergs länLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVFör, sed at skick.

Den dödes önskan sid. 14

Vid begravning " 14, 15

Ansiktets riktning hos den döde " 15, 16

Rörelse sist vid begravningen " 16

Knäckningen på döden o. dyl. " 16

Hängning: Hjälpställning " 16, 17, 18

'Gå igen' " 18

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: Sunnerbo

Socken: Berga

Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R

6660:1

Upptecknat av: Kjell Fagerström

Adress: Duggården 4, Lund

Berättat av: Emma Fagerström

Född år 1879 i Berga, Ronöbo

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På 1880-talet
d.v.s. man sånade veckorna baklänges.
var det veckering. Den
bryade den sjätte april.
Man sånade baklänges.
Då bryade hestonde ve-
ken. Var det riktigt ve-
kels väder, såtte man
potatisen då. Potatisö-
ningen var annars lämp-
ligast i nionde veke. Men
den kunde också in-
falla för juddunka-
ren i början av tiende
veke de sista dagarna

Veckering:
(Utmärk. 21 f.)

hestonde
veke

nionde veke

tiende veke

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6660: 2.

Landskap:

Småland

Härad:

Sunnerbo

Socken:

Berga

Uppteckningsår:

1739

Upptecknat av:

Hjert Lagerström

Adress:

Bredgatan 4, Lund

Berättat av:

Emma Lagerström

Född år

1879 i Berga/Kronoberg

L. LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

~~De dagarna~~ i april. Då kunde man sätta på de s. k. smetfällorna ute i kogen. Dessa smetfällor användes då, medan det enligt lag var tillåtet att plöja ute i skogsmarkerna. Det gjorde man, det är bland annat sätta då, som ännu lag kvar vid stänga vintern. På åkerjorden sattes potatisen vanligtvis i sjunde veckan, som börjar den 18. Dagen kallas Erik, och det var en betydelsefull dag.

Sjunde veckan

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: Sunnerbo

Socken: Beje

Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R

M. 6660:3

Upptecknat av: Nils Fagerström

Adress: Rindögatan 4, Lund

Berättat av: Emma Fagerström

Född år 1877 i Beje, Kronobergs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för de fattiga bönderna, i all-
synnerhet om de hade litet
spannål i bingarna. Men hos
de fämligen sätes äro: "om
bort gav de på rågen, så gav
bort kakor den 29 juli.

Så det skulle på på
Karolinadag i sjunde veckan
den s. k. Linadan, som in-
teippade den 20 maj.

Om skatorna bygg-
de sina bon högt upp i
toppen på kullen, betyd-
de det, att det blev en

(Ulmak. 20)

Ge bort
de på rågen,
gav bort kakor

Karolina-
dan-Lina-
dan.

Skatorna.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: Sunnerbo

Socken: Duga

Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R

M. 6660:4

Upptecknat av: Kjell Fagerström

Adress: Brädgatan 4, Lund

Berättat av: Emma Fagerström

Född år 1879 i Duga, Konnäs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

torr sommar. Om de byggde
lägt skulle det bli en våt
sommar. Då skulle löverket
skydda deras bo för vintern.

Den hons ridda
att den, som först kunde å-
ka hem från julotten, fick
sin skuld först inbärgad det
året.

För nu återgå till
skatans igen. Då behövde
det enligt folktron ^{skvaller} ~~ett gott~~
~~och föregående~~ ^{skvaller} om skatans
som det heter, skatta.

Julottan
(känning)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M 6660:5

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Lagerström
 Härad: Sunnerbo Adress: Riedgatan 4, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Kronobergs län

5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vidare gick den
 hon, åh, om solen sken
 så länge på juldagen, så
 en ko! Kunn resa sig upp
 på en höst, skulle det be-
 kynda, så gott sköndebär.

Det höddes också
 åh, om man kunde ta hem
 ben från kyrkogården och ko-
 ka dem i vatten och sedan
 ge korna av detta så
 benen tagits upp, så skul-
 le korna bli bra. Sant
 Det skulle också då bli myg-

Loken på
juldagen
och kon.

! skall vara
 kurl! (H.D.)

Den från
kyrkogården

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: Sunnerbo

Socken: Deger

Uppteckningsår: 1909

ACC. N:R

66660:6

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Ydell Fagerström

Rindögatan 4, Lund

Emma Fagerström

1879 i Deger, Kronob. län

6,
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det mjölk och smör.

Vid barn dop skulle
man aldrig kánya ut kläden,
innan barnet dopas, för då kunde
de onda makten göra barnet
illa. Denna sed fick kom för
i den längre tid sedan för en 37, 38
år sedan.

Barn dop.

Modern skulle inte alls
gå bort, sedan hon för barnet,
för att hon blivit,
som det heter, kyrktagen. Ja
med menis, att hon inte fick si-
na kläppen tillbaka, för att hon
tagit prästen i hand.

Kyrktagen

M. 6660:7

ACC. N:R

Landskap: Småland

Härad: Sunnerbo

Socken: Breda

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Kjell Fagerström

Adress: Dredgatan 4, Lund

Berättat av: Emma Fagerström

Född år 1879 i Breda/Kronoberg

7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I parken skulle man
slå över en konstbäsk. De
skulle man, så barnet fick con-
kigt hii.

Ynnan prästen kom, skulle gud-
mor ha barnet i famnen, färdigt
fick dopet. Om det var en flicka
skulle ^{gud}modern ^{den till C. dopet} by några stygn. ^{den} Prä-
sten skulle då gå till vid att
Om gudmodern syng och läste vid
högaltaret i präst, skulle barnet gå
läsa för att syng och läsa.

Om barnets far kom u-
stipulan att gick in, att gudmor med

Dopvår

Ynnan prä-
sten kom
fick dopet.

Barnets
far.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland
Härad: Sunnarbo
Socken: Bryn
Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R

M. 6660:8

Upptecknat av: Kjell Lagerström
Adress: Duchgatan 4, Lund
Berättat av: Emma Lagerström
Född år 1879 i Briga/Konob:slä

8.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Barnet i famnen gick ut för att
möta honom, brukade hon säga:
"Får du inte farligare möte än din
far i livet, så är det inte farligt."

En bondes sön fri-
svann, och han blev märkt
förärgad över det. Han tänk-
te, han skulle undersöka, om
det var huskunn, som Rätt
psykologer, eller var det tagit vägen.

I byn var det en smet,
som 'gick fri' till en friskvi-
vit sig till den orde på
tre veckor. Bonden gick nu

Förisinnan
det av en
Bondes sön

Imachen

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland
Härad: Sunnerbo
Socken: Dege
Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R

M 6660:9

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Gunn Fagerström

Redgatan 4, Lund

Gunn Fagerström

1879 i Dege/Kronoberg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min smedens så lovade honom
en summa pengar, om han kun-
de säga, vem som tagit hans
spännst. Men lovade, att se
ut ögonen på den skyldi-
ge.

Dondens öfte några dagar
fick Rusbuss sitt i ene ögat.
Det blev en sådan förtäcklig
vår, som tilltog mer och
mer. Lika veckan väckte he-
la ögat ut på henne. Don-
den förstod nu, att det var
hans far, som var den skyldige.

Småntö-
nen.

Dondens huska
utsköta

Skriv endast på denna sida!

Landskap: *Son äland*

Härad: *Sannerbo*

Socken: *Dege*

Upppteckningsår: *1899*

ACC. N:R

M 6660:10.

Uppptecknat av: *Ylén Fagerström*

Adress: *Sickgatan 4, Lund*

Berättat av: *Emma Fagerström*

Född år *1879* i *Dege, Kronob. län*

10.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julhögtiden var in-
te minst den högtid då ö-
vertio, sedan och bänk gån-
de sig gällande.

De skulle ju all-
ting göras fint och ställas
i ordning. Vid skurning av
skägglöven i rummet, anvin-
de man sig av stora sk.
viskor, som förfärdigats
av folkets grans. Man
drysade örskan i fin sand
och gred därpå med den
samma golvet. Örskan

Skurning av
skägglöven.

viskor

M. 6660:11

ACC. N:R

Landskap: Småland

Upptecknat av: Kjell Fagerström

Härad: Sunnerbo

Adress: Dredgatan 4, Lund

Socken: Borge

Berättat av: Emma Fagerström

Uppteckningsår: 1939

Född år 1879 i Borge, Kronobergs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sköjde man gäddan en par
tio gånger.

Julbordet med
all julmaten skulle in-
te dukas av julaptonkväl-
len utan stå hela julnat-
ten på kommens bänkar.
Men det rådde också den
tron, att de döda ändå
på juleaften kom på besök.

Enligt folktron kom
de döda julotta. De kom,
påstods det, kl. 12 på nat-
ten till juledagen. Det berättar

Julbordet
och
kommen.

De döda
juletta.

Skriv endast på denna sida!

M. 6660: 12.

ACC. N:R

Landskap: Småland
 Härad: Sunnerbo
 Socken: Breda
 Uppteckningsår: 1838

Upptecknat av: H. E. Fagertson
 Adress: Dicksåtan 4, Lund
 Berättat av: Emma Fagertson
 Född år: 1879 i Breda, Sunnerbo

12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hos som en person, som kom
 för tidigt till julottan. Kyr-
 kan fann han då full av
 folk. Bland de församla-
 de där kände han igen en
 god vän till sig. Han visste
 emellertid inte, att denne
 var död. Värmen uppmärks-
 som på att säga av sig ka-
 varen och vända avringsidan ut
 för annars skulle han in-
 te komma. Levande var
 kyrkan. Han skulle sedan
 gå ut med detamma. Han

Säg av sig
kvaren
vända avrings-
sidan ut

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6660 : 13.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Kjell Fagerström

Härad:

Sunnebo

Adress:

Biedgatan 4, Lund

Socken:

Berga

Berättat av:

Emma Fagerström

Uppteckningsår:

1939

Född år

1899 i Berga, Kronobergs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gjorde som vännen sagt till honom. Han blev emellertid sedan mycket sjuk.

Om man kände efter med handen på bänkarna i kyrkans guldorgansnåren, när man kommit till kyrkan för att hålla julotta, påstods det, att man fann guld där.

Om efter moderns löst barnen fingo en slakthyoma, hette det, att deras läkare inte fick någon ro i graven utan

blat
thyoma.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6660:14.

Landskap:

Småland

Härad:

Sunnerbo

Socken:

Beja

Uppteckningsår:

1939

Upptecknat av:

H. E. Fagerström

Adress:

Riddgatan 4, Lund

Berättat av:

Emma Fagerström

Född år

1899 i Beja, Kronobergs län

14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kunde komma och hänga sig
emellan skyomskärmen och be-
nen ^{i sin egen} som nätterna.

Men hörde också
att det så många än idag
är, om man inte uppfyller
den dödes önskan ^{exempelvis om sin uppteckning eller bouppteckning}, så kan
vill ha det efter sin död,
den döde då 'gick igen',
som det heter.

Om vid begravningen
graven då att säga sjönk, så
att det nyssastod att hit, hodo-
de man, att ^{den} döden snart

Den dödes
Önskan.

Vid be-
gravning

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 6660:15.

Landskap: Småland Uppptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: Summersbo Adress: Rindögatan 4, Lund
 Socken: Beja Berättat av: Emma Fagerström
 Upppteckningsår: 1939 Född år 1899 i Beja, Konob:slän

15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

väntade flera efter sig.
 Om den döde ligger
 med ansiktet mot åt väster
 skulle, trodde man, en
 kvinnlig ^{person} följa efter i graven.
 Låg han ^{västerlängs} västerlängs med an-
 siktet åt höger skulle en
 manlig göra det. Min moder
 har så, vad ansiktets rikt-
 ning i ena eller andra gal-
 let, det förhåller sig så som
 angivits, fastän hon inte
 är fullt säker på i vil-
 ket fall det ena gällde en

Ansiktets
riktning
hos den döde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 6660:16.

Landskap: Småland Upptecknat av: Hell Fagerström
 Härad: Summerso Adress: Beckgatan 4, Lund
 Socken: Pögg, Kånobegård Berättat av: Emme Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Pögg, Kånobegård

16.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

i vilket fall det andra. Men
 i sak förhöll det sig i varje
 fall (sätt), som skildrats.

Det rörde vidare
 den hon, så den av släk-
 tingarna, som vid begrav-
 ning ködde sist skulle dö
 hemmest efter den döde.

Om man ködde knack-
 ringar på dörrar o. dyl. ansågs
 det som förbjudet till alla
 närmast skulle dö.

Om någon tog sitt liv
 hö genom hängning (från tak)

Ködde sist
vid begrav-
ningen.

Knackringar
på dörrar
o. dyl.

Hängning
från tak

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M 6660:17

Landskap: Småland Upptecknat av: Gjelle Fagerström
 Härad: Sumnerbo Adress: Reedgatan 4, Lund
 Socken: Deger Berättat av: Gunnel Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Deger Ronöbo

17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inte bäras genom kyrkogårds-
grändan, utan kistan bär o-
ver kyrkogårdsmuren. De
döda, som på detta sätt
^{sätt} har sitt liv, fingo inte
läggas på samma ^{som de andra} kista
i graven. De lades med
ryggen mot solen i mot-
sats till andra vanliga
döda.

De fingo vidare in-
te ligga i samma kista,
som de andra döda lägs,
utan hade en särskild

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

ACC. N:R

M 6660:18.

Härad: Sunnerbo

Socken: Borge

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Kjell Fagerström

Reelgatan 4, Lund

Gunnar Fagerström

1879, Borge, Resnab:sk

18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

körna på kyrkogården. De
kallades gälvspillingar.
Prästen lärde inte lika
dant vid jordfästningen av
dessan

Man trodde, att de
döda 'gick igen' som det
hette, och många tro det
ännu.

Gälvspillingar

'Gäigen'

Skriv endast på denna sida!